SÄFFLE KOMMUN
kommun@saffle.se

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning av anpassad gymnasieskola vid Herrgårdsgymnasiet i Säffle kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Herrgårdsgymnasiet, anpassad gymnasieskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Herrgårdsgymnasiet anpassad gymnasieskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utgå från sin analys av skolenhetens resultat och utifrån denna analys besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder, samt följa upp att dessa ger efterfrågad effekt.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med studie- och yrkesvägledare samt övrig personal ta fram en långsiktig plan för hur eleverna ska ges konkreta erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna samverkar kring bedömning och betygsättning och utvecklar sin bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver göra en självständig bedömning och analys av verksamhetens måluppfyllelse och kvalitet för att säkerställa att syftet med utbildningen uppfylls.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2024-12-20 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:9256) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd
1 kap. 4, 5, 9 - 10 §§, 2 kap. 9 - 10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§, 18 kap. 2-3, 8, 17, 19 a och 22 §§ och 19 kap. 15 § skollagen (2010:800). Läroplan för anpassade gymnasieskolan (GySär13), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn skapar en tillgänglig lärmiljö och möjliggör för en flexibel undervisning och ser till att undervisande lärare och övrig personal har den kompetens som krävs eller får den kompetensutveckling och det stöd som behövs. Rektorn följer upp elevernas utveckling samt undervisningens kvalitet och att syftet med utbildningen uppfylls utifrån den breda uppföljning och analys som genomförs. Dock vidtar inte rektorn utvecklingsinsatser utifrån de behov som analysen visar.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med fokus på att skapa en tillgänglig lärmiljö och möjliggör för flexibelt lärande. Av intervjuer och inskickad dokumentation framkommer att skolenheten arbetat med tillgänglig lärmiljö och gått igenom elevernas miljö, socialt, fysiskt och pedagogiskt. Bland annat så kan eleverna gå till sin undervisningssal i skolans huvudbyggnad lätt då lokalen är placerad nära ingången. Eleverna har egna datorer med appar och program som stöd som är anpassade efter elevernas enskilda behov. Eleverna har också stöd av vuxna som finns i närheten vid de olika momenten under skoldagen. Lärarna har bra samarbete med de andra lärarna på skolan gällande eleverna så de kan vara med på andra programs lektioner och på vissa moment, till exempel i verkstaden. Eleverna på anpassad gymnasieskola är med de andra eleverna på gymnasiet även på raster och i matsalen. Då den anpassade gymnasieskolan har lokalerna tillsammans med eleverna i ordinarie gymnasieskolan möjliggör detta att skolenheten kan ha flexibla lösningar i

undervisningen för eleverna. Exempelvis har en elev deltagit på fordonskurser för gymnasiet, vilket fungerade utifrån elevens kunskaper. Rektorn har även diskuterat med idrottsläraren att om hen ser att någon har förmågan att nå ett gymnasiebetyg inom den anpassade gymnasieskolans idrott, ska eleverna ha möjlighet att få det. Lärarna och övrig personal har den reella kompetens som krävs för att undervisa och stödja i anpassad gymnasieskola. Rektorn stöttar lärarnas kompetensutveckling genom att avsätta tid för studierna för till exempel den lärare som läser till speciallärare. Det finns också lärare som tar del av fortbildning inom fordonsämnen utifrån de behov som finns på skolenheten.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn gör bedömningar av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls, utifrån den breda uppföljning och analys som genomförs. Dock utgår inte utvecklingsinsatserna från de behov analysen visar. Av intervjuer och inskickad dokumentation framkommer att rektorn, elevhälsan och lärarna kontinuerligt och systematiskt följer upp elevernas kunskapsutveckling, sociala utveckling, APL och elevernas upplevelse av trygghet på individnivå under utbildningen. Rektorn berättar att lärarna själva utvärderar sin undervisning i slutet av läsåret och delger dokumentationen till rektorn och elevhälsan som är inkopplad i uppföljningen av undervisningen. I fortsättningen kommer de varje terminsslut göra en utvärdering av undervisningen där även eleverna kommer att medverka. Tryggheten följs upp genom elevenkäter som görs på hela skolan samt genom eventuella kränkningsanmälningar. Rektorn följer upp att syftet med utbildningen uppfylls genom att eleverna förbereds och ges en god grund för yrkesverksamhet, fortsatta studier, personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Rektorn följer upp elevernas APL genom kontinuerliga avstämningar med elevhälsan och lärare, som stämmer av regelbundet med handledarna. Rektorn, elevhälsan och lärarna analyserar och planerar vad som behövs för varje elevs fortsatta kunskaps- och sociala progression. Resultaten och uppföljningarna dokumenteras i ett digitalt system som möjliggör för rektorn att följa elevernas enskilda utveckling över tid. Rektorn följer upp lärarnas undervisning, och deras förutsättningar för att bedriva undervisning. Rektorn gör spontana verksamhetsbesök där hen observerar delar av undervisningen och elevernas kunskaper och sociala förmågor. Rektorn får också del av lärarnas undervisning genom elevhälsans observationer och medarbetarsamtal med lärarna. Rektorn ser att lärarna har tydligt fokus på att eleverna ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, men det saknas lämpliga läromedel i vissa ämnen som är anpassade för anpassad gymnasieskola vilket försvårar undervisningen för lärarna. Särskilt lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena har begränsad tillgång till ålders- och innehållsanpassat läromedel. Utifrån analysen av verksamhetens resultat

ser rektorn att undervisningen behöver utvecklas för att eleverna ska få bättre förutsättningar för sin kunskapsutveckling. Rektorn har konstaterat att samsynen behöver öka gällande hur den pedagogiska och sociala lärmiljön ska se ut och i detta arbete behöver både lärare och elevhälsan vara delaktiga. Dock har huvudmannen beslutat att hela gymnasiet och Vuxenutbildningen ska arbeta med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) som förstelärarna driver på Herrgårdsgymnasiet tillsammans med rektorn och specialpedagog. Skolenheten har anpassat utvecklingsområdet till den anpassade gymnasieskolans verksamhet genom att fokusera på det professionella språk som används i yrkeslivet. Rektorn fördelar resurserna tillsammans med arbetslaget genom att se över hur eleverna ska grupperas då antalet elever är lågt och varierar över åren.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utgå från sin analys av skolenhetens resultat och utvecklingsbehov och utifrån denna analys besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder, samt följa upp att dessa ger efterfrågad effekt.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn följer upp resultat ur verksamheten samt att syftet med undervisningen uppfylls. Rektorn har i sin analys av resultaten sett vilka behov som finns att arbeta med på skolenheten, att skapa samsyn i undervisningen för att eleverna ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Dock har huvudmannen beslutat att alla på gymnasiet ska arbeta med SKUA (Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt), vilket nu skolenheten gör även om de anpassar utvecklingsarbetet till den anpassade gymnasieskolans verksamhet. Det innebär att de behov som identifierats genom rektorns analys som är specifika för skolenheten inte åtgärdas i dagsläget.

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, analysera och utveckla utbildningen. Med utgångspunkt i orsaksanalysen behöver rektorn vidare besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Att utgå från orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolenhetens verksamhet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn fattar beslut om utvecklingsinsatser som ska genomföras, utifrån de behov man uppmärksammat, och tillsammans med

personalen följa upp att dessa får avsedd effekt. Att utgå ifrån orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolenhetens verksamhet. Insatserna kan därmed också utjämna eventuella skillnader inom skolenheten, mellan lärare, ämnen och årskurser. En del av ett utvecklingsarbete kan vara att se till att lärare ges kompetensutveckling med utgångspunkt i de identifierade behoven, eller att justera organisationen för att möta de behov som uppmärksammats.

Undervisning

Författningsstöd
1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 18 kap. 2 och 8 §§ skollagen. 4 kap. 1 a § gymnasieförordningen (2010:2039). GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Undervisningen varieras och stimulerar samt delvis utmanar och stärker elevernas motivation beroende på ämne. Eleverna får ett aktivt lärarstöd och vid behov finns individanpassade hjälpmedel. Lärarna ger stöd i elevernas kunskapsutveckling och använder individanpassade hjälpmedel vid behov. Eleverna ges möjligheter till att lära och utvecklas tillsammans och syftet med utbildningen uppfylls.

Varierad och stimulerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen varieras och stimulerar samt delvis utmanar och stärker elevernas motivation beroende på ämne. Eleverna får ett aktivt lärarstöd och vid behov finns individanpassade hjälpmedel. I intervjuer och lektionsobservationer framkommer att undervisningen individanpassas och i stor utsträckning stimulerar eleverna. Personalen ställer till exempel frågor för att inspirera eleverna så deras intresse väcks inför ämnet. Enligt lärarna tar eleverna egna initiativ i sin kunskapsutveckling. Eleverna bekräftar att lärarna tror på dem och säger att de klarar av uppgifterna. Visserligen stärker och bekräftar lärarna eleverna när de är osäkra inför en uppgift, dels genom att påminna eleverna att de har klarat uppgiften innan och dels genom att uppmuntra eleverna att våga testa sig fram, men det framkommer också exempel vid lektionsobservationer där elever inte själva får pröva

sig fram i uppgifterna. Skolinspektionen rekommenderar därför lärarna att utveckla undervisningen så eleverna i större utsträckning stimuleras att använda sin förmåga till att lösa uppgifter för att stärka självkänslan. Undervisningen varieras genom att lärarna varvar praktiska och teoretiska moment, och genom att använda analoga och digitala läromedel samt att eleverna får ta en paus vid behov. Skolan gör studiebesök till platser som anknyter till ämnena och de besökte till exempel en hällristning när de läste ämnet historia. Personalen får information om vilka individanpassade hjälpmedel eleverna behöver och har använt när eleverna börjar på skolan. Det finns läs- och skrivhjälpmedel som används i elevernas datorer och tidshjälpmedel används på en del lektioner. Det används även bildstöd för de elever som har behov av det.

Strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad och välbekant för eleverna och ger utrymme för individanpassningar och möjlighet för eleverna att lära tillsammans. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att skoldagen startar med en morgonsamling med samtliga lärare och elever. Lärarna skriver upp dagens innehåll på tavlan och går igenom det muntligt tillsammans med eleverna. Därefter delas eleverna upp i grupper. Strukturen på undervisningen är bekant för eleverna och eleverna får en anpassad undervisning och uppgifter utifrån deras förutsättningar. En lärare berättar att hen går igenom vilka moment lektionen innehåller och använder bildstöd. Hen brukar avsluta lektionen genom att fråga eleverna om hur det har gått, om läraren ska göra något annorlunda, och gör någon form av sammanfattning samt berättar vad ska de göra nästa gång. Eleverna bekräftar att de teoretiska lektionerna är tydliga och att läraren redogör vad som förväntas av eleverna. Lärarna diskuterar vilka aktiviteter eller moment som passar för eleverna. Elevhälsan har tagit fram ett självskattningsdokument där eleverna får svara på hur de lär bäst som till exempel hur de önskar få instruktioner. Eleverna har olika böcker och arbetsmaterial utefter sin förmåga och de får mer utmaningar om de upplever att uppgifterna är för lätta utifrån deras kunskapsnivå. Några andra lärare förklarar att när eleverna är i verkstaden är de vana och vet vilken struktur som gäller. Lärarna använder där ett digitalt läromedel, där lärarna kan se hur långt eleverna har kommit och vad de ska göra på nästa lektion då eleverna läser på olika nivåer och i olika tempo. När eleverna kommer till nya övningar går lärarna igenom momenten för eleverna. Elevernas förmåga och dagsform varierar, vilket gör att lärarna anpassar sin undervisning utefter dagsformen. Någon lärare säger att det ibland kan vara problematiskt att berätta i förväg om momenten då det finns en risk att eleven blir osäker och inte kommer till lektionen, därför berättar den läraren för eleven när det är dags för momentet. Ibland kan läraren skriva upp på tavlan vad som förväntas att eleverna ska göra eller visa filmklipp på mer avancerade moment. Någon annan lärare beskriver att de alltid går igenom arbetet i

verkstaden efteråt, och hinner stämma av läget i stunden med eleverna då de är så få. Inför APL förmedlar lärarna elevernas olika förutsättningar och behov som handledarena behöver känna till. Lärarna har sedan kontinuerlig kontakt med handledarna på APL-platserna där de förankrar och förmedlar vilka delar av kursplanerna som ingår i APL. Eleverna får samarbeta och lära tillsammans i de olika ämnena. Exempelvis kan eleverna arbeta i par eller en äldre elev kan få visa en yngre hur man gör vid till exempel däckbyte och i matematik och hem- och konsumentkunskap får de lösa uppgifter tillsammans. För att tydliggöra syftet med undervisningen och målen i läroplanen har eleverna en pärm där kriterierna är dokumenterade för varje ämne. För att alla eleverna ska få en förståelse för syftet med undervisningen beskriver lärarna för eleverna vad det innebär i elevens vardag och vad de kan ha nytta av i framtiden.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd
1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§, 18 kap. 2–3 och 19 a §§ skollagen. GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. På skolenheten pågår ett medvetet aktivt trygghetsskapande arbete som stärker elevernas självständighet och gynnar elevernas möjlighet till socialt umgänge med elever utanför den egna skolenheten. Det genomförs aktiviteter där eleverna får erfarenhet av arbets-, kultur- och samhällsliv som utvecklar förmågan att självständigt vara en del av samhället. Dock saknar skolenheten en plan för detta arbete där skolans studie- och yrkesvägledaren är delaktig.

Trygghet i sociala sammanhang

Granskningen visar att man på skolenheten bedriver ett aktivt arbete som syftar till att eleverna ska känna sig trygga i sociala sammanhang, både inom och utanför den egna undervisningsgruppen. Av intervjuer och inskickad dokumentation framgår att elevernas upplevelse av trygghet kartläggs genom enkäter, utvecklingssamtal och observationer. Kartläggningen genom elevenkäter anpassas efter elevernas förutsättningar samt behov och analyseras av rektorn, elevhälsan och lärarna. Eleverna berättar att de är trygga och får svara på enkäter varje termin och de får sedan ta del av resultaten. De har också flera vuxna att vända sig till om de känner sig osäkra över något. Eleverna upplever också att det sker förbättringar utifrån de områden som de tidigare upplevt mer otrygga. Eleverna startar dagen tillsammans genom en morgonsamling innan de börjar med lektionerna vilket främjar tryggheten. Eleverna är också del av ett större sammanhang, då de har raster gemensamt och delar lokaler med gymnasieleverna på Herrgårdsgymnasiet, och flera av eleverna har kamrater som går på de andra enheterna på skolan. En representant från elevhälsan berättar att hen försöker vara närvarande i verksamheten, genom att delta på lektioner eller morgonsamlingen, så att eleverna känner sig trygga att ta kontakt vid behov.

Tidigare var rasterna ett problem då konflikter som uppstod följde med in på lektionerna där de tog tid från undervisningen. Nu har skolan aktiva raster där sysselsättningar erbjuds för alla elever på skolan, som exempelvis kortspel. De har skapat ett gemensamt förhållningssätt på hela skolan, alla elever är allas. Personalen på skolan är nu mer aktiv vilket även gäller personalen som arbetar i skolans kafé där många elever i skolan samlas. Eleverna är delaktiga i aktiviteter tillsammans med de övriga eleverna på Herrgårdgymnasiet som friluftsdagar, temadagar och andra övergripande områden. Lärarna agerar som förebilder och har regelbundna diskussioner med eleverna som gör att de skapar goda relationer som förebygger att otrygghet uppstår hos eleverna. Herrgårdsgymnasiet har en gemensam plan mot diskriminering och kränkande behandling som lärarna går igenom tillsammans med eleverna vid läsårets start.

Deltagande i samhällsliv

Granskningen visar att det pågår ett aktivt arbete för att eleverna ska bli delaktiga i samhällslivet. Visserligen finns en struktur för arbetet med elevernas arbetsplatsförlagda lärande (APL) och eleverna får goda förutsättningar för ett deltagande i samhället, men det saknas en tydlig plan av det arbetet där gymnasieskolans studie- och yrkesvägledare (SYV) ingår i arbetet. I dagsläget är det

lärarnas etablerade kontakter och erfarenheter som styr, vilket gör det arbetet sårbart. Av intervjuer och inskickad dokumentation framgår att det finns ett arbete med att få eleverna delaktiga i samhället under och efter sin skoltid. Lärarna berättar att de ansvarar för att eleverna ska få erfarenhet och bli delaktiga i samhällslivet. SYV hjälper till om det finns ett behov och ibland har de fått tips på någon aktivitet där eleverna kan vara delaktiga, men lärarna har organiserat besöken själva. Eleverna får vara delaktiga i samhällslivet på många olika sätt som att handla i affären, vara med och besiktiga bilar, hälsa på hos företag. De gör även utflykter och går på bibliotek och museum. Lärarna undervisar eleverna i hur samhället fungerar, vilka rättigheter, och skyldigheter eleverna har. Under elevernas sista år på gymnasiet är representanterna från elevhälsan mer aktiva i kontakterna med eleverna, för att etablera lämpliga kontakter för vidare sysselsättning i samverkan med Arbetsförmedlingen, LSS eller daglig verksamhet. Elevhälsans representanter är inte så involverade i det samhällsorienterade uppdraget då lärarna har väl upparbetade kontakter, men representanterna kan ge stöd genom att delta på studie- och APL-besök. Inför APL görs en planering utifrån elevernas förutsättningar och önskemål. Skolenheten gör veckovisa studiebesök och studieresor till företag i närområdet inför elevernas APL. Det finns också etablerade kontakter med företag som tar emot eleverna från den anpassade gymnasieskolan. Lärarna har kontinuerlig kontakt och dialog med handledarna när eleverna är ute på APL. Lärarna har också ett pågående arbete med att hitta nya APL-platser till eleverna.

Jämställdhetsfrågor diskuteras ofta på enheten, och diskussionerna om vad som är manligt och kvinnligt ökar eleverna kunskap inom jämställdhetsområdet, berättar lärarna. Digitala verktyg används på ett naturligt sätt i undervisningen, både som allmänna hjälpmedel som inläsningstjänst och som läromedel. Även appar används som stöd i de olika ämnena som i hem och konsumentkunskapen använder eleverna en app som ger ett positivt stöd för matlagning. Eleverna får också stöd i att hantera digitala områden som de behöver eller kommer att stöta på i framtiden, som exempel fick en elev stöd av sin lärare när det gällde att få skatteåterbäring efter ett sommarjobb. Eleverna använder också sina egna telefoner som stöd i undervisningen. Eleverna har genomgått en kurs i digital kompetens där riskerna med digitala områden som sociala medier lyfts. Skolan har fotoförbud och lärarna pratar med eleverna om deras profiler på sociala medier inför APL och jobb, så att de är lämpliga.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med studie- och yrkesvägledare samt övrig personal ta fram en långsiktig plan för hur eleverna ska ges konkreta erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas en plan för skolenhetens arbete med att förbereda eleverna till ett aktivt deltagande i samhällslivet. Studie- och yrkesvägledaren bidrar inte i ett planerat arbete som möjliggör att eleverna får erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv. Visserligen sker ett sådant arbete idag men det arbetet hänger på lärarnas kontakter och erfarenhet och blir därför sårbart.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling, förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Skolan har också i uppdrag att förmedla och förankra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Av läroplanen för den anpassade gymnasieskolan framgår bland annat att alla som arbetar i skolan ska bidra, i informationen och vägledningen utnyttja de kunskaper som finns hos eleverna, hos skolans personal och i samhället utanför skolan, i utbildningen utnyttja kontakter med det omgivande samhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och motverka sådana begränsningar i valet som grundar sig på föreställningar om kön och på social eller kulturell bakgrund.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna och studie- och yrkesvägledaren arbetar fram en långsiktig plan för elevernas aktiva deltagande i arbets- och samhälls- och kulturliv. Lärarna bör med stöd av rektorn och studie- och yrkesvägledaren kartlägga vilka aktiviteter i närsamhället som behöver genomföras för att eleverna ska få så allsidiga erfarenheter som möjligt och som gynnar deras personliga utveckling och skapar möjlighet för dem att delta i samhälls- och arbetsliv som aktiva samhällsmedborgare. Arbetet bör leda till en planering för när och hur aktiviteterna ska genomföras, för att arbetet inte ska bedrivas utifrån enskilda lärares engagemang.

Bedömning och betyg

Författningsstöd
1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§, 18 kap. 2, 19 a och 20 §§ och 19 kap. 22–27 §§ skollagen. 8 kap. 22 a–22 c §§, 18 kap. 22–24 och 26–26 a §§ gymnasieförordningen.

GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv, 2.5 Bedömning och betyg och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Lärarna bedömer fortlöpande elevernas kunskapsutveckling och återkopplar till eleverna. Lärarna använder sig av bedömningarna för att fortsätta planeringen och anpassningen av undervisningen. Lärare samverkar till viss del kring bedömningar av elevernas kunskaper men det saknas en samverkan som omfattar alla lärare i syfte att utveckla lärarns bedömarkompetens och säkerställa att bedömningarna är likvärdiga.

Fortlöpande bedömning

Granskningen visar att lärarna fortlöpande bedömer elevernas kunskaper samt återkopplar till eleverna och anpassar undervisningen utifrån bedömningen. Av intervjuer och dokumentation framkommer att lärarna observerar och antecknar elevernas kunskaper och stämmer av dessa utifrån betygskriterierna. Lärarna färgkodar de områden och/eller betygskriterier när eleverna påbörjat eller klarat de momenten och planerar undervisningen inför nästa område. Lärarna använder flera sätt för att stämma av elevernas kunskaper skriftligt, muntligt och praktiskt. Exempelvis kan en elev visa sina kunskaper via datorn, och en annan elev genom samtal med klasskamraterna. Utifrån dessa erfarenheter anpassar lärarna sin undervisning för att eleverna ska nå nästa steg i sin kunskapsutveckling.

Lärarna använder en digital plattform för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling. Där kan eleverna gå in via en app och se hur de kunskapsmässigt ligger till. På klasskonferenserna stämmer lärarna av med varandra hur eleverna ligger till kunskapsmässigt. Lärarna stämmer även fortlöpande av kunskapsläget med eleverna, vilket även görs grundligt på utvecklingssamtalen. Lärarna återkopplar till eleverna vad de behöver göra för att klara de olika kriterierna på ett sätt så att det blir tillgängligt för eleverna.

Samverkan

Granskningen visar att lärarnas möjlighet att samverka i bedömningsarbetet är begränsad vilket medför att det finns en risk att bedömningen av elevernas kunskaper

inte blir likvärdig. Av intervjuer framgår att elevassistenterna är med vid bedömningen av elevernas kunskaper och ger information om vad eleverna uppnår enligt kriterierna, dock samverkar inte alla lärare vid bedömningarna trots att det finns möjligheter enligt schemat. Lärarna säger att de inte har någon bestämd tid för samverkan kring bedömning, men uppger att de skulle kunna samverka mer angående bedömningar på konferensdagarna som de har två gånger i veckan, än vad de gör i dagsläget. Tidigare hade skolenheten en kontakt med flera anpassade skolor i Värmland där de träffades hela dagar. Lärare påpekar också att det inte finns något bedömningsmaterial på Skolverket för anpassad gymnasieskola vilket gör bedömningen svårare för lärarna. Biträdande rektorn berättar att hen ska ta kontakt med anpassad skola i en grannkommun för att starta en samverkan för lärarna gällande olika områden. Gällande yrkeslärarna arbetar de bra tillsammans och samverkar kring vad alla eleverna klarar av och vad de behöver utveckla, säger den biträdande rektorn. Elevhälsan är inte så involverade i betyg och bedömning i den anpassade gymnasieskolan, men följer upp elevernas kunskapsutveckling, hur eleverna mår och hur APL fungerar. Rektorn berättar att bedömningarna och betygen kvalitetssäkras genom de regelbundna uppföljningarna som sker utifrån elevernas förutsättningar. Lärarna har tidigare arbetat med Skolverkets moduler om betyg och bedömning men under senast året har ingen fortbildning varit aktuell för lärarna, men kommer att bli det med den nya läroplanen Gy25, berättar rektorn.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna samverkar kring bedömning och betygsättning och utvecklar sin bedömarkompetens.

Skolinspektionens granskning visar att det finns förutsättningar för lärarna att samverka kring bedömning och betygssättning men det ser olika ut för lärarna angående att ha en kollega att samverka med i ett likvärdigt ämne men att samverkan sker i begränsad utsträckning.

Av skollagen framgår att eleverna ska ges en likvärdig utbildning. För att det ska vara möjligt krävs en aktiv diskussion och samverkan mellan lärarna där lärarna kontinuerligt får möjlighet att dela med sig av kunskap och lära av varandra. Samverkan behöver bland annat handla om kunskapssyn och tid behöver vara avsatt för detta eftersom kunskapssynen är påtaglig i samband med bedömningar. Bedömningsdiskussioner behöver ha sin utgångspunkt i styrdokumenten och

värdeorden i bland annat kriterier för bedömning av grundläggande och fördjupade kunskaper inom ämnesområdet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med undervisande personal utvecklar former för samverkan kring bedömning och betygsättning. Genom sådan strukturerad samverkan får lärarna möjlighet att fördjupa sin kompetens kring bedömning av elevernas kunskaper, utformning av ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma varje elevs prestationer och progression. Vidare utvecklas en samsyn kring tolkning av betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper och värdeord och skapar förutsättningar för likvärdiga bedömningar.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd 1 kap. 4 och 9– 10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 27 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 18 kap. 3 § skollagen. 4 kap. 12 och 13 §§ gymnasieförordningen. GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Varje skolas utveckling. 2.1 Kunskaper, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Huvudmannen gör inga självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet utan förlitar sig till rektorns analys av den anpassade gymnsieskolans verksamhet. Däremot ger huvudmannen goda förutsättningar gällande ändamålsenliga lokaler, kompetens till lärare och tidsenliga lärverktyg och utrustning. Huvudmannens stöd till rektorn för att underlätta samverkan och gynna kontakter med samhället är begränsat.

Självständig aktör, långsiktighet och systematik

Granskningen visar att huvudmannen ger goda förutsättningar för undervisningens planering och genomförande. Däremot gör huvudmannen inga självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Enligt intervjuer efterfrågar huvudmannen inte resultat från den anpassade gymnasieskolan. Skolchefen träffar rektorn individuellt varannan vecka och diskuterar verksamheten i nutid och i framtid. Det huvudmannen efterfrågar handlar specifikt om behov som uppstått. Huvudmannen har också utvecklingsdialoger en gång per år då rektorn informerar barn- och

utbildningsnämnden om verksamheten. En verksamhetsrapport skrivs, men det underlaget gäller för hela Herrgårdsgymnasiet, där anpassad gymnasieskola ingår. Rektorn har påtalat för huvudmannen, om att anpassad gymnasieskola bör ha ett eget avsnitt i rapporten, men huvudmannen menar att inga kunskaps- eller trygghetsreslutat finns med i rapporten då det blir intigritetskränkande när det är så få elever. Rektorn redovisar verksamhetens resultat till skolchef och nämnd, men den återfinns inte i huvudmannens kvalitetsrapport. Huvudmannen säger att om det framkommer något alarmerande i resultatdialogerna med rektorn hade huvudmannen arbetat med det, och begärt återrapportering av rektorn. Huvudmannen gör inga egna självständiga bedömningar av verksamhetens resultat utan hänvisar till den informationen huvudmannen får utifrån rektorns uppföljningar och analyser av elevernas upplevelse av trygghet och kunskapsutveckling. Närvaron följs upp genom ett digitalt system. I nuläget pågår ett utvecklingsarbete på hela Herrgårdsgymnasiet som huvudmannen har initierat med SKUA, där den anpassade gymnasieskolan ingår. Men enligt huvudmannen finns det andra utvecklingsområden för den anpassade gymnasieskolan, som att vissa program kan samverka med introduktionsprogrammet på skolan. Även att lärarna och eleverna på den anpassade enheten ska kunna samverka i högre grad med övriga kollegiet och elever. Huvudmannen berättar att syftet med utbildningen uppfylls vilket visas i rektorns rapport om att eleverna får godkänt betyg, vilket sedan rapporteras till nämnden. Huvudmannen har en kompetensförsörjningsplan där personalens kompetens och pensionsavgångar uppdateras varje år. Då säkerställer HR-konsult att det finns legitimerad och behörig personal på anpassade gymnasiet, annars rekryteras eller fortbildas personal. Huvudmannen påtalar också rektorns roll när det gäller hur personalen trivs och säger att rektorn är mycket duktig på att värna om sin personal. Det finns inga begränsningar när det gäller fortbildning av personal, och det gäller även för inköp av läromedel och hjälpmedel till eleverna. Dock är det problematiskt då det finns begränsat med läromedel för den anpassade gymnasieskolan, men i övrigt, som i verkstaden, finns allt som eleverna behöver. Eleverna har egna datorer med individanpassade appar och program samt en IT-tekniker som finns som stöd på skolan. Lokalerna på Herrgårdsgymnaset är också anpassade för den anpassade gymnasieskolan. Skolenheten har också tillgång till elevhälsans professioner på gymnasiet.

Behovsanpassat stöd till rektor och skolenheten

Granskningen visar att rektorn inte får direkt stöd från huvudmannen specifikt för den anpassade gymnasieskolan utan stödet gäller för hela Herrgårdsgymnasiet, och det saknas stöd för att underlätta kontakter med omgivande samhälle, APL och kommuner. Enligt intervjuer kan rektorn lyfta delar som handlar om den anpassade

gymnasieskolan i dialogmöten med huvudmannen. Rektorn har en biträdande rektor som stöd som kommer att ha mer ansvar för den anpassade gymnasieskolan. Rektorn samverkar inte med någon annan rektor som har ansvar för anpassad gymnasieskola men har själv tagit kontakter med andra anpassade gymnasieskolor för att påbörja ett samarbete med att ha en eventuellt gemensam studiedag med studiebesök. Biträdande rektorn planerar att ta kontakt med anpassad gymnasieskola i en grannkommun för att starta en samverkan för lärarna. Då den anpassade gymnasieskolan har sina lokaler integrerade i Herrgårdsgymnasiet underlättar det och möjliggör för att elever kan läsa ämnen och kurser enligt gymnasieskolans läroplan, vilket även förekommer. Den anpassade gymnasieskolans elever är med på tema- och friluftsdagar och olika högtider med övriga gymnasiet. Lärarna sköter till största del kontakterna med det omgivande samhället, det gäller även kontakt med APL-platserna där lärarna har personliga kontakter med APL-platserna i andra kommuner. Inför elevernas sista år på skolan är elevhälsan mer drivande och tar kontakter för planering med Arbetsförmedling och LSS. Huvudmannen säger att det är studie- och yrkesvägledaren och skolsköterskan som har ett ansvar för kontakter med för elevernas hemkommuner.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver göra en självständig bedömning och analys av verksamhetens måluppfyllelse och kvalitet för att säkerställa att syftet med utbildningen uppfylls.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen inte gör en egen bedömning av verksamhetens måluppfyllelse utifrån de förutsättningar som skolenheten fått utan förlitar sig på rektorns uppföljning och analys.

Av skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska, på huvudmannanivå, systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Av Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete framgår bland annat att huvudmannen bör samla in och sammanställa resultaten för alla verksamheter tillsammans med underlag som visar hur förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen påverkat måluppfyllelsen. Vidare framgår att kontinuerlig uppföljning innebär att fortlöpande samla in saklig information om verksamhetens förutsättningar, genomförande och resultat. Det kan vara både kvantitativ och kvalitativ information som ger underlag för analysen och bedömningen av måluppfyllelsen.

Skolinspektionen rekommenderar huvudmannen att göra självständiga bedömningar och analyser av den anpassade gymnasieskolans verksamhet. Huvudmannen bör följa upp måluppfyllelsen samt elevernas upplevelse av trygghet i syfte att kunna göra en självständig analys av verksamhetens kvalitet. I nuläget tar huvudmannen endast del av de analyser som rektorn gjort vilket medför en risk för att eventuella utvecklingsbehov förbises. Huvudmannen behöver skaffa sig ett underlag som möjliggör att huvudmannen självständigt kan identifiera såväl styrkor som svagheter som finns i verksamheten, och därigenom vidta de åtgärder som behövs för att höja verksamhetens kvalitet.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson	X Ia Thun
Beslutsfattare Signerat av: Maria Larsson	Föredragande Signerat av: Ia Thun

I handläggningen av ärendet har även utredare Matilda Hazard medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Två längre lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 9 och 10 april 2024. Besöket genomfördes av utredare Matilda Hazard och Ia Thun.

Herrgårdsgymnasiet är en gymnasieskola som består av tre enheter varav en enhet är en anpassad gymnasieskola med nio elever som får sin utbildning vid nationella program. Herrgårdsgymnasiet leds av en rektor och en biträdande rektor.

Bilaga 3: Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i planerad kvalitetsgranskning i Herrgårdsgymnasiet anpassad gymnasieskola i Säffle kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den planerade kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Bilaga 3

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver utgå från sin analys av skolenhetens resultat och utifrån denna analys besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder, samt följa upp att dessa ger efterfrågad effekt.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 2: Rektorn behöver tillsammans med studie- och yrkesvägledare samt övrig personal ta fram en långsiktig plan för hur eleverna ska ges konkreta erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 3: Rektorn behöver se till att lärarna samverkar kring bedömning och betygsättning och utvecklar sin bedömarkompetens.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 4: Huvudmannen behöver göra en självständig bedömning och analys av verksamhetens måluppfyllelse och kvalitet för att säkerställa att syftet med utbildningen uppfylls.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: